

MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 6 juni 2009

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer om svensk idrott, idrottspolitik och idrottsforskning på idrottsforum.org](#)[Läs mer om vintersport på idrottsforum.org](#)

Sigge Bergman (1905–2001) är en av de legendariska ledargestalterna inom svensk idrott. Han var utbildad gymnastikdirektör och en stor skidentusiast, han verkade inom Skidfrämjandet och Svenska Skidförbundet där han, sägs det, "kuppades" in i styrelsen 1939 och först var sekreterare 1939–52, därefter ordförande 1952–61, och därefter ånyo sekreterare 1961–76. Han var också generalsekreterare för Internationella Skidförbundet mellan 1961 och 1979. Därtill var han ledamot av Sveriges olympiska kommitté 1953–76. Vid sidan om detta arbetade han som sportreporter åt flera tidningar, och han skrev också ett antal böcker om skidsport. Nu har hans son och sonson, Mats och Anders Bergman, författat en biografi över fadern/farfadern, *Sigge Bergman: Porträtt av en idrottsledare* (Sportförlaget). Vi bad idrottshistorikern Christer Ericsson om en recension, och hans läsning av boken visar på riskerna, men också vinsterna, med att biografiera en person som man står nära. Det har blivit ett ganska fylligt porträtt, med en del unika inblickar, men boken går trots det aldrig riktigt på djupet, och den kritiska hållning man bör ha till sitt studieobjekt uteblir. Men det är en välskriven och läsvärd bok.

Om Bergman av Bergman och Bergman

Christer Ericsson

Mälardalens högskola

Mats Bergman & Anders Bergman
Sigge Bergman: Porträtt av en idrottsledare

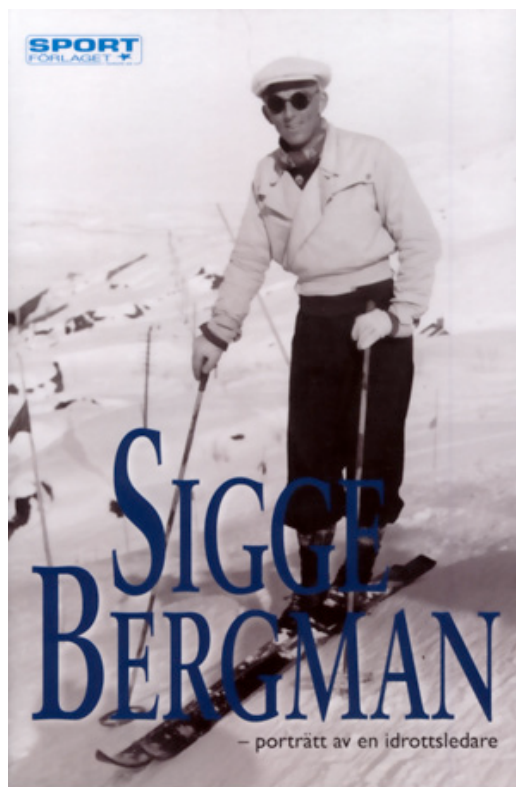
192 sidor, inb., ill.

Västerås: Sportförlaget 2008

ISBN 978-91-85319-13-8

Alla som på något sätt är bekanta med svensk skidsports historia vet vilken betydelse Sigge Bergman spelat för denna sport och då främst för den alpina skidsportens utveckling i Sverige. Sigge Bergman tillhör den svenska idrottens legendarer på ledarsidan. Han kom att uppleva 24 olympiader mellan 1936 och 1994 där vinterspelen var självklar favorit. Han verkade vid sidan av sitt idrottsledarskap också som sportreporter för ett flertal tidningar, bland annat *Stockholms Tidningen* och *DN*. Nu har det kommit en bok om denne legendar skriven av sonen Mats och sonsonen Anders Bergman. Det är nödvändigt att ledarnas roll inom den svenska idrottens historia i högre grad uppmärksammas. Här finns ett viktigt forskningsfält och en del bidrag finns redan från bland annat Jan Lindroth, Bill Sund och Leif Yttergren.

Boken om Sigge Bergman har växt fram från att från början ha varit ämnad som en krönika över Sigge Bergmans gärningar för den närmaste familjens bruk men har efter hand bedömts vara intressant läsning för en bredare publik. Författarna vill berätta om människan Sigge Bergman och har i detta syfte till stor del utgått från hans egna berättelser i tal och skrift. Även ett stort antal artiklar som skrivits om Sigge Bergman har använts. Att boken skrivits av son och sonson ger enligt författarna läsaren både fördelar och nackdelar. Fördelen, eller styrkan, menar man

ligger i att de känner till saker om Sigge Bergman som inte tidigare kommit till kännedom. Nackdelen, eller svagheten, ligger i faran att brista i objektivitet eller brist på kritisk syn på deras egen far respektive farfar.

Vad får vi då veta om människan Sigge Bergman?

Sigge Bergman föddes i Luleå på Storgatan 26 en trappa upp den 31 juli 1905. Sigge växte upp i en sträng miljö där fadern ”inte var en person att skoja med eller säga emot”. Enligt författarna inpräntade dock fadern ett motto hos sonen som han kom att leva efter – alltid kämpa. Det var det viktigaste, liksom renlevnad. Sigge Bergman vigde sitt liv åt skidåkningen och sett mot bakgrund av just detta kan man undra om ”vissa människor kommer till världen enbart för en viss uppgift”. Det näst äldsta fotografiet på Sigge Bergman visar honom på skidor endast tre år gammal. Av texten och Sigge Bergmans egna hågkomster och nostalgiska kommentarer om hur hans intresse vid mycket unga år fångades för skidor och den olympiska tanken, framträder tydligt bilden av en person med vilja att förstå sin egen historia som rätlinjig. Författarna påpekar också att detta bör förstås som resultatet av ett selektivt minne och efterhandskonstruktioner.

Bergman utbildade sig vid GCI i Stockholm där hans intresse låg vid de praktiska ämnena. Han blev befriad från de humanistiska ämnena som han ogillade. Efter avslutade studier reste Sigge 1934 för första gången (det kom att bli många fler) tillsammans med sin kamrat Olle Rimfors på bildningsresa till Alperna i syfte att stärka utförsåkningen i Sverige. Vistelsen var enligt författarna de kanske lyckligaste två månaderna i Sigge Bergmans liv.

Sigge Bergman ansåg under hela sitt liv att idrott och politik inte hörde ihop. Författarna menar att detta kan ses som en naiv uppfattning. Sigge Bergman kommenterade till exempel aldrig den politiskt turbulenta tid som påbörjades i och med Hitlers maktövertagande i de tysktalande länderna trots att han befann sig på resa i landet. I boken framskymtar dock händelser som inte ger sken av att Sigge Bergman var en helt igenom politiskt naiv person och han var, vilket påpekas, en övertygad och hängiven rojalist med storsvenska ideal. En händelse som tydligt visar på Sigges politiska naivitet eller bristande insikt var den så kallade Cortinaaffären 1942.

Bergman beskrev VM-arrangemanget i Cortina 1941 i entusiastiska ordalag utan att reflektera över vad som samtidigt pågick på den världspolitiska arenan. Arrangemanget beskrevs som en solskenshistoria där krigsförhållandena var glömda och alla, även deltagarna från Italien och Tyskland, ingick i en stor skidfamilj. Författarna menar dock att han med sina skrivelser aldrig menade det som en provokation gentemot Norge. Jag är dock inte helt övertygad om att man enbart kan förstå handlingen som ett uttryck för politisk naivitet. Händelsen har utförligt behandlats av historikern Leif Yttergren som menar att de svenska skidledarnas agerande var ett resultat av den svenska idrottsrörelsens principiella ståndpunkt att idrott och politik inte hörde ihop. Sett i efterhand borde nog, menar jag, Bergman visat ett mer insiktsfullt ledarskap.

” Sigges egen aktiva karriär som utförsåkare tog ett abrupt slut 1936 när han i egenskap av skidlärare hade tagit emot ett arvode på 150 kronor och därmed var proffsförklarad.

Sigge Bergman invaldes i skidförbundets styrelse 1939. Redogörelsen för denna händelse är intressant eftersom han ”kuppades” in i styrelsen genom diktatoriska metoder utan hänsyn till demokratiska processer. Händelsen ger en intressant inblick i hur de demokratiska spelreglerna sätts åt sidan i syfte att få in ”rätt” person. Sigges stora engagemang inom den internationella skidorganisationen FIS började 1942 när han togs in i den alpina kommittén. Vid kongressen i Pau 1946 ”kuppades” han återigen in till en ledande position då han blev utsedd till ordförande i den nybildade längdkommittén. Möjligen kom dessa händelser att prägla Sigges egen ledarstil då han, som författarna upplyser om, själv ogillade att bli emotsagd och kunde köra över beslut som han ogillade. På den internationella arenan nådde Sigge berömmelse och erkännande för sina insatser. Till hans övriga förtjänster måste räknas att han tidigt stödde kvinnliga skidåkare. Sigges egen aktiva karriär som utförsåkare tog ett abrupt slut 1936 när han i egenskap av skidlärare hade tagit emot ett arvode på 150 kronor och därmed var proffsförklarad. Författarna menar att detta var en stor besvikelse för honom, och drar slutsatsen att det var detta förbud som fick ”Sigge att påbörja den bana som han egentligen var skapt för som idrottsledare”, vilket också var Sigges åsikt. Det var ju också som idrottsledare han nådde sina största framgångar. Sigge blev själv en stark motståndare till att låta professionella delta i OS.

1936 gifte Sigge sig med Karin Wallstedt och bosatte sig i Bromma. Karin var en för tiden välutbildad kvinna. Paret fick fyra barn alla födda på 1940-talet. De två kom att leva ihop livet ut, men något vanligt familjeliv levde de inte. Den främsta orsaken till detta var att Sigge aldrig var hemma. Det var Karin som skötte allt och det var tack vare henne som han kunde ägna sitt liv åt att vara idrottsledare. Sigge blev alltmer ”ett” med idrotten och var till slut sitt yrke. Han deltog inte i familjelivet och även då han mellan alla resor och möten tillfälligtvis var hemma drog han sig undan till övervåningen och sitt arbete. Han hade inget med det vardagliga att göra ”utan anlände ständigt till dukat bord”. Han levde sitt liv parallellt med familjen men inte med familjen. Han visste inte ens vilka skolor hans egna barn gick i.

Som framgår av mitt kortfattade referat får man som läsare reda på en hel del intressant information om Sigge Bergman. Boken är i allra bästa mening välskriven med ett lättsamt språk och är ett intressant porträtt av en framgångsrik idrottsledare, om än kanske inte den slutgiltiga biografien över bergman. Problemet är att författarnas porträtt aldrig går riktigt på djupet och porträttet är i hög grad ett positivt porträtt. Det beror delvis på att

framställningen i mångt och mycket bygger på Sigge Bergmans egna utsagor, son och sonsonens egna hågkomster samt intervjuer med gamla medarbetare som alla i varierande grad hyllar Sigge Bergmans storhet. Det brister här och var i det kritiska perspektivet. Till och med faderns totala brist på familjeansvar beskrivs lättsamt och jargongmässigt. Framställning får en något hagiografisk slagsida men som introduktion och utgångspunkt för fördjupad studie fungerar den utmärkt. Detta inte minst med tanke på att författarna givit boken en vetenskaplig form i och med ett notsystem samt käll- och litteraturlista.

Sigge Bergman dog den 6 januari 2001 95 år gammal.

© **Christer Ericsson 2009.**

-
- **Köp boken från Bokus.se**
  - **Kjøp boken fra Capris.no**
  - **Køb bogen fra Adlibris.dk**
  - **Buy this book from Amazon.co.uk**
  - **Buy this book from Amazon.com**